

**การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี***
**Academic Administration as Perceived by Teachers in Schools
under The Local Government, Chonburi Province**

นพเก้า เฉียวกุล**
ดร.อรรณณ ชมชัยยา***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามภูมิหลังของครู โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำนวน 302 คน เก็บข้อมูลได้ 295 คน คิดเป็นร้อยละ 97.68 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ $t - test$ และ $F - test$ ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 77.29 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.85 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.80 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.17
2. ทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทัศนะของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามภูมิหลังของครู ด้านเพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ต่างกัน ภาพรวม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ/ ทัศนะของครู/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

**นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

***รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Abstract

The purposes of this survey research were to study and to compare academic administration as perceived by teachers in schools under the local government, Chonburi Province, classified by the background of teachers. The samples used of this research were 295 teachers in schools under the local government, Chonburi Province. A questionnaire with the reliability of 0.965 was used as a tool for data collecting. Frequency, percentage, means, standard deviation, t - test and F - test were used as the statistics for data analysis

The Research results were as follows :

1. 77.29 percent of the samples were female. Out of all, 30.85 percent of them were between 31-40 years of age, 67.80 percent of educational level were bachelor degree and around 5-10 years of working experience at 30.17 percent.

2. The overall degree of the academic administration as perceived by teachers in schools under the local government, Chonburi Province were at high level. Considering of aspect in order, each was at the same high level, namely curriculum, develop learning activities, Measurement and evaluation of learning, quality of education assurance, provision of learning materials and internal supervision in school.

3. The results of testing the hypothesis that the opinions of teachers to academic administration of the schools under the local government, Chonburi. Backgrounds of teachers by gender, age, education, and experience in working in different schools as a whole showed no significant difference.

Keywords: Academic Administration/ Teachers point of view/ Local government

บทนำ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศ และการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนเปิดโอกาสให้

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้นกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้นอกจากส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินการทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ลำพังผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้ชี้หน้าได้ทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่องค์กรการบริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

สภาพปัญหาปัจจุบันของงานวิชาการนั้น หากสถานศึกษาได้จัดการดำเนินงานวิชาการให้มีจุดอ่อนหรือจุดบกพร่อง จะเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลง และส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานวิชาการให้ตกต่ำที่เราเรียกว่าการศึกษาด้วยคุณภาพ หรือการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าวิชาการประเด็นเดียวส่งผลกระทบต่อปัญหาวิกฤตเชิงพฤติกรรมและวิถีชีวิตโดยรวมทั้งหมด จึงทำให้เกิดปัญหาอย่างรุนแรงถึงขั้นเรียกว่า ปัญหาวิกฤต

มีสาเหตุหลายประการที่ส่งผลให้งานวิชาการตกต่ำหรือด้อยคุณภาพ ได้แก่ 1) ความไม่ทันสมัยของหลักสูตร ขาดการพัฒนาหรือการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา 2) เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้มีการปรับให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน 3) การจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในทุกระดับการศึกษาจะสอนโดยใช้รูปแบบเดิมๆ มีการปรับปรุงน้อยมาก เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน 4) การจัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบท่องจำ และเรียนในห้องเรียนเกือบทั้งหมดของเวลาเรียนจริงๆ ขาดการบูรณาการเรียนรู้อันเกือบทุกสาขาวิชาและทุกระดับ 5) ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารให้ความสนใจกับงานอื่นๆ ของสถานศึกษามากกว่างานวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกเหตุได้ว่างานวิชาการกำลังด้อยคุณภาพ 6) สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรสังคมอื่นๆ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการน้อยมาก 7) สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนมีเป็นจำนวนมาก สาเหตุต่างๆ ที่ได้กล่าวมา เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น (สันติ บุญภิรมย์, 2550, หน้า 19)

ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการจึงต้องกระทำอย่างรอบคอบรัดกุมและเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพแก่การจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนดูแลช่วยเหลือในด้านต่างๆ เพื่อให้การศึกษาของบุตรหลานในท้องถิ่นได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำแนกตามภูมิหลังของครู

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 302 คน เก็บข้อมูลได้ 295 คน คิดเป็นร้อยละ 97.68 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

0.965 แล้วนำแบบ สอบถามไปจัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *t-test* วิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (The Scheffe Method)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 228 คน คิดเป็นร้อยละ 77.29 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.85 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17

การบริหารงานวิชาการตามธรรมชาติของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุก ด้าน โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านบริหาร งานหลักสูตร ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการ วัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้าน การจัดสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งการพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลดังนี้

1. ด้านบริหารงานหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ธรรมชาติของครูที่มีต้องงานด้านบริหารงานหลักสูตร อันดับแรก คือ เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา ต่างๆ อย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมี ความรู้เรื่องหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีการประเมินการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม กับผู้เรียนและท้องถิ่นของสถานศึกษา

2. ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายประเด็นพบว่า ธรรมชาติของครูที่มีต้องงานด้านการ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครู เข้าอบรมเพื่อมีความรู้ในการเขียนแผนการสอนและการ จัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา รองลงมาคือส่งเสริมให้ครูสามารถใช้สื่อนวัตกรรมมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูสามารถ จัดรูปแบบกิจกรรมการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับ ธรรมชาติของผู้เรียน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีการติดตามการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการ เรียนการสอน

3. ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ธรรมชาติของครูที่มีต้องงานด้านการจัดสื่อการ เรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการ จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รองลงมาคือ ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ใน การผลิตสื่อการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนอย่างพอเพียง และส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการผลิต สื่อการสอนและการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการจัด การเรียนการสอน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือมี ระบบการจัดเก็บรักษา การเบิกใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ใน การผลิตและการใช้สื่อที่สะดวก รวดเร็ว

4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ประเด็นพบว่า ธรรมชาติของครูที่มีต้องงานด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผลระหว่างเรียนตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รองลงมาคือ มีการวางแผนงาน การวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และจัดเอกสารการวัดผลประเมินผลแบบต่างๆ ได้อย่าง ถูกต้องชัดเจนเหมาะสมตามแนวของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมีความรู้ในการวัดผลประเมิน ผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา อันดับแรก คือ มีการวางแผนการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ ความสามารถได้มีส่วนร่วม ในการนิเทศภายในแก่เพื่อนครูผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร และติดตามประเมินผลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ และการวางแผนการปรับปรุงแก้ไขร่วมกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ จัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตแนะนำการสอนอย่างสม่ำเสมอ

6. ด้านการประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการประกันคุณภาพ อันดับแรก คือ มีปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมาคือ มีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการรวบรวมผลการประเมินตามโครงการ/กิจกรรมอย่างครบถ้วน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ จัดทำรายงานเผยแพร่การประเมินเพื่อการประกันคุณภาพให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ

ผลการทดสอบสมมติฐาน การบริหารงานวิชาการตามทรศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน มีผลดังนี้

1. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทรศนะต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ($t = .736, p = .383$) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีทรศนะต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ($F = .077, p = .972$) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทรศนะต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ($F = .423, p = .737$) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกันมีทรศนะต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ($F = .423, p = .737$) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การบริหารงานวิชาการตามทรศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านบริหารงานหลักสูตร ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งการพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลดังนี้

1. ด้านบริหารงานหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านบริหารงานหลักสูตร อันดับแรก คือ เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา รองลงมาคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ อย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมีความรู้เรื่องหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีการประเมินการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นของสถานศึกษา

2. ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมีความรู้ในการเขียนแผนการสอนและการจัด

กระบวนการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา รองลงมาคือส่งเสริมให้ครูสามารถใช้สื่อวัตกรรมการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูสามารถจัดรูปแบบกิจกรรมการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีการติดตามการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการเรียนการสอน

3. ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รองลงมาคือ ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนอย่างพอเพียง และส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีระบบการจัดเก็บรักษาการเบิกใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตและการใช้สื่อที่สะดวก รวดเร็ว

4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ อันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผลระหว่างเรียนตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รองลงมาคือ มีการวางแผนงานการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และจัดเอกสารการวัดผลประเมินผลแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจนเหมาะสมตามแนวของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมีความรู้ในการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา อันดับแรก คือ มีการวางแผนการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมาคือ

ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ ความสามารถได้มีส่วนร่วม ในการนิเทศภายในแก่เพื่อนครูผู้สอนร่วมกับผู้บริหาร และติดตามประเมินผลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ และการวางแผนทางการปรับปรุงแก้ไขร่วมกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ จัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตแนะนำการสอนอย่างสม่ำเสมอ

6. ด้านการประกันคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทรศนะของครูที่มีต่องานด้านการประกันคุณภาพ อันดับแรก คือ มีปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมาคือ มีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมและพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการรวบรวมผลการประเมินตามโครงการ/กิจกรรมอย่างครบถ้วน ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ จัดทำรายงานเผยแพร่การประเมินเพื่อการประกันคุณภาพให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ

อภิปรายผล

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีทรศนะต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและการพิจารณาตามรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสงี่ยม ไกรทอง (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ทรศนะของครูต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทรศนะต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ จรรยา แก้วจินดา (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทรศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีทรศนะต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ ยิวรี ชมทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาการ

บริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เพราะการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา เร่งปฏิรูประบบการผลิต การสรรหาและพัฒนาครูทั้งที่ทำการสอน ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างครบวงจร รวมทั้ง พัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาให้มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ผลการวิจัยจึงพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงาน วิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง โดยภาพรวมและการพิจารณาตามรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ จุโฑปะมา (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการใน การพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของครูฝ่ายวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอ เมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีความต้องการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ จรรยา แก้วจินดา (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนางานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน จากผลงานวิจัยดังกล่าว น่าจะเป็นผลมาจากการที่แต่ละโรงเรียนได้จัดให้ ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล โดยไม่ได้ คำนึงถึงอายุของครู ครูจึงสามารถปฏิบัติงาน การสอนได้ดีมีคุณภาพ มีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษา ได้กำหนดให้ครูทุกคน

ได้เพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่าง ต่อเนื่องทั่วถึงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี โดยในทุก 2 ปี ต้องผ่าน การอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งการอบรมของสถาบันอื่นๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนที่มีวุฒิบัตรรับรอง ตลอดจนการอบรมทางไกลการ เข้าประชุมสัมมนา และการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ให้ ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณา เป็นส่วนหนึ่งของผลการปฏิบัติงานของครู จึงทำให้ครู ย่อมต้องมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และพัฒนา ตนเองให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ เท่าเทียมกัน ครูจึงต้องหาความรู้และประสบการณ์ ด้าน วิชาการเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

3. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและการพิจารณาตาม รายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสงี่ยม ไกรทอง (2547) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของครูต่อการพัฒนา งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการ พัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ ยูวีร์ ชมทรัพย์ (2542) ได้ ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาใน สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบ ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลงานวิจัยดังกล่าวอันเนื่องมาจาก พระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งให้ทุกฝ่าย ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษามากขึ้น โดยบุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันจัดการศึกษาโดยยึดถือ หลักการแนวคิด อีกทั้งการปฏิรูปการศึกษาได้มีปรับ รื้อระบบการกำหนดตำแหน่งครูในสถานศึกษาสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการเพื่อจำแนกความก้าวหน้าในสายงาน (Career Ladder) ระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสายวิชาชีพ (Career Pattern) ที่ชัดเจน แต่มีความยืดหยุ่นและสามารถสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันได้ โดยเฉพาะครูสามารถก้าวหน้าตามสายงานการสอนในระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ด้วยผลงานของตนเอง ทั้งนี้กำหนดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานของครูและคู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาระบบและกลไกในการเลือกบุคคลเข้าเรียนในสถาบันผลิตครูรวมทั้งพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ในการผลิตครูทั้งครูที่สอนหลายวิชาและครูที่สอนเฉพาะวิชาที่เน้นการปฏิบัติให้ได้ครูที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งให้มีการปรับปรุงวิธีการสอบคัดเลือกและบรรจุครูประจำการ โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและการพิจารณาตามรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสงี่ยม ไกรทอง (2547) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของครูต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ วิวัฒน์ จุฑาปะมา (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของครูฝ่ายวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ จรรยา แก้วจินดา (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

เอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ อุดม จันทร์โสภา (2545) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นของสถานศึกษา มีการวางแผนการบริหารและการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการเรียนการสอน มีการวางแผนงานการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และมีมุมมองสำหรับจัดเอกสารคู่มือให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ และปฏิบัติในการเขียนแผนการสอน และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

3. ด้านจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้มีระบบการจัดเก็บรักษา การเบิกใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตและการใช้สื่อที่สะดวก รวดเร็ว ส่งเสริมการปรับปรุงสื่อให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการประเมินผลสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อมีความรู้ใน

การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนติดตาม ประเมินผลด้านการวัดผลประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และจัดเอกสารและระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวปฏิบัติในแนวทางเดียวกันทั้งสถานศึกษาอย่างชัดเจน

5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการเยี่ยมชมชั้นเรียนการสังเกตและนำการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุมด้านวิชาการเพื่อการนิเทศงานให้แก่ครูผู้สอนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการปฏิบัติงานกลุ่มของครูให้มีการนิเทศกันเองในสาระวิชาต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

6. ด้านการประกันคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำรายงานเผยแพร่การประเมินเพื่อการประกันคุณภาพให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนส่งเสริมให้ครู/ นักเรียน/ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา และเผยแพร่ให้ครูมีความรู้ในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการประเมินตนเอง เพื่อทบทวนปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการบริหารงานหลักสูตร ตาม ทรรศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี
2. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ตามทรรศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา แก้วจินดา. (2548). *ทรรศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.*
- ยุวรี ชมทรัพย์. (2542). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- วิวัฒน์ จุโทปะมา. (2548). *ความต้องการใน การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของครูฝ่ายวิชาการ โรงเรียนใน เขตพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.*
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. (2544). *การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเพื่อการประกันคุณภาพการเรียนรู้ ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.*
- สิปปนนท์ เกตุทัต. (2541). *การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์: สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติใน ศตวรรษหน้า เรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ธนาการกลิตกรไทย.*

- เสงี่ยม ไกรทอง. (2547). *พรรณนะของครุต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อุดม จันทร์โสภา. (2545). *ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Agthe, R. R. (1980). The Elementary Principals' Perceptions of Their Own and Teachers' Role in Curriculum Decision Making. *Dissertation Abstracts International*, 24, 23-25.
- Faber, C. F., & Gilbert, F. S. (1970). *Elementary school Administration Theory and Practice*. New York: Holt, Linchert and Winston.
- Jackson, W. P. (1986). *Life in Classroom*. Chicago: Rinehart and Winston.
- McCathy, W. M. (1987). The Role of the Secondary School Principals in New Jersey. *Dissertation Abstracts International*, 32, 36-39.